

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **R. V.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 12. 2015, sp. zn. DSH/25541/2015/Blá, čj. MSK 120248/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 4. 2018, čj. 18 A 2/2016-59,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobce Mgr. Jaroslava Topola, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský úřad Rýmařov shledal žalobce v rozhodnutí ze dne 25. 8. 2015 vinným ze spáchání přestupku podle zákona o silničním provozu. Žalobcův zmocněnec zaslal dne 14. 9. 2015, v poslední den lhůty, prostý e-mail bez zaručeného elektronického podpisu, který obsahoval blanketní odvolání; toto odvolání však ve lhůtě 5 dnů nepotvrdil způsobem uvedeným v § 37 odst. 4 správního řádu. Žalovaný proto k odvolání nepřihlížel. Dne 24. 9. 2015 obdržel městský úřad blanketní odvolání zasláné poštou. Podle razítka České pošty na obálce bylo odvolání podáno k přepravě až dne 23. 9. 2015, tedy po uplynutí lhůty k doplnění podání. Žalovaný proto odvolání rozhodnutím ze dne 1. 12. 2015 zamítl jako opožděné.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu. Rozsudkem ze dne 22. 9. 2016, čj. 18 A 2/2016-38, krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dovodil, že žalobce odvolání podal včas, neboť bylo podáno objednávkou ve službě DopisOnline dne 21. 9. 2015, tedy ve lhůtě dle § 37 odst. 4 správního řádu.

[3] Ke kasační stížnosti žalovaného NSS rozsudkem ze dne 1. 2. 2018, čj. 10 As 221/2016 - 31, rozsudek krajského soudu ze dne 22. 9. 2016 zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[4] V tomto rozsudku NSS s odkazem na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 19. 12. 2017, čj. 10 As 20/2017-49, jednoznačně vyslovil, že v případě služby DopisOnline je okamžikem podání zásilky ve smyslu § 37 odst. 4 správního řádu den, kdy zásilka skutečně vznikla, byla tedy vytištěna, zkompletována a poslána. Tímto dnem je v projednávané věci den 23. 9. 2015, který je vyznačen na obálce založené ve správním spisu. Žalobce nepodal včasné odvolání a žalovaný ho správně zamítl jako opožděné.

[5] Tímto právním názorem NSS zavázal krajský soud rozhodující v dalším řízení (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je tímto názorem vázán i sám, jak níže rozvedeno.

[6] Následně, rozsudkem ze dne 5. 4. 2018, čj. 18 A 2/2016-59, krajský soud žalobu zamítl. V souladu s výše uvedeným názorem NSS nelze přisvědčit žalobním námitkám, že žalobce odvolání nepodal opožděně, protože podle podacího lístku je dnem podání den 21. 9. 2015.

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[8] Stěžovatel nesouhlasí s tím, jak krajský soud posoudil okamžik podání potvrzení odvolání ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Správní řád v § 40 odst. 1 písm. d) výslovně nevyžaduje, aby byla poštovní zásilka podána držiteli poštovní licence ve fyzické podobě nebo aby ji držitel licence začal přepravovat, jak extenzivně dovodil rozšířený senát. Názor rozšířeného senátu, že procesní účinky podání nastávají až po uzavření veřejnoprávní smlouvy podle zákona o poštovních službách, je pouze jedním z možných výkladů. Jiný výklad učinil NSS např. v rozsudku ze dne 23. 2. 2017, čj. 2 As 330/2016-39.

[9] Stěžovatel dále uvádí, že i kdyby elektronická objednávka služby DopisOnline skutečně nebyla podáním podle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, nebylo nijak prokázáno, že by Česká pošta v den uvedený na podacím lístku (21. 9. 2015) zásilku nezkompletovala a nezačala přepravovat, jak vyžaduje rozšířený senát, a že tak naopak učinila až v den uvedený na obálce (23. 9. 2015). Je proto nutné předpokládat, že zásilka byla vytvořena a přeprava započala již dne 21. 9. 2015.

[10] Stěžovatel se na rozdíl od krajského soudu domnívá, že podací lístek je veřejnou listinou a poštovní zásilkou ve smyslu § 2 písm. a) zákona o poštovních službách je i zásilka v elektronické podobě. Soudy neuvedly žádný racionální důvod, proč by se z hlediska účelu lhůty k podání odvolání mělo rozlišovat mezi standardním písemným podáním a tímto hybridním elektronickým podáním prostřednictvím služby DopisOnline. Dále stěžovatel namítá, že jeho zmocněnec vytvářel zprávu pomocí webové aplikace „Listonoška“, která na svých stránkách uváděla, že prostřednictvím České pošty (bez jakékoli zmínky o službě DopisOnline) zajistí doručení zásilky, což ostatně bylo potvrzeno vydáním podacího lístku od České pošty. Podmínky služby DopisOnline, podle kterých zásilky přijaté po 16. hodině budou zpracovány až následující pracovní den, se nestaly součástí smlouvy. Stěžovateli nemůže jít k tíži neznalost obchodních podmínek, které se nestaly součástí smlouvy.

[11] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[12] NSS se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti, protože v posuzované věci již dříve rozhodl rozsudkem čj. 10 As 221/2016-31, jímž ke kasační stížnosti žalovaného zrušil původní rozsudek krajského soudu.

[13] Kasační stížnost není v zásadě přípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno [§ 104 odst. 3 písm. a) věta před středníkem s. ř. s.]. Smyslem této úpravy je, aby se NSS nemusel opakovaně zabývat věcí, u které již jednou vyslovil svůj právní názor závazný pro nižší soud a nižší soud se tímto právním názorem řídil (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05).

pokračování

[14] Samotný § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. obsahuje z uvedeného pravidla výjimku. Kasační stížnost je přípustná, je-li namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem NSS vysloveným v předchozím zrušujícím rozsudku.

[15] Přípustnost kasační stížnosti je tedy omezena ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci závazně posouzeným Nejvyšším správním soudem (blíže viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165). Toto omezení odráží závaznost právního názoru pro krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a tím, že vylučuje možnost brojit proti němu kasačními námitkami, brání i Nejvyššímu správnímu soudu revidovat svůj původní závazný právní názor k nové kasační stížnosti v téže věci. Zruší-li totiž NSS rozhodnutí krajského soudu, je vysloveným právním názorem vázán nejen krajský soud, ale také NSS sám, rozhoduje-li za jinak nezměněných poměrů v téže věci. Změny původně vysloveného právního názoru se senát, který o nové kasační stížnosti rozhoduje, nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu postupem podle § 17 s. ř. s. (blíže viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, čj. 9 Afs 59/2007-56). Tím je zaručeno dodržení požadavku legitimního očekávání a předvídatelnosti soudního rozhodování.

[16] Podá-li kasační stížnost v téže věci druhý účastník řízení, je § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. aplikovatelný zejména v případě, kdy tento účastník brojí proti závěrům krajského soudu, které jsou výsledkem aplikace právního názoru NSS vyjádřeného v předchozím zrušujícím rozsudku (blíže viz např. rozsudky NSS ze dne 25. 5. 2011, čj. 6 As 1/2011-139, ze dne 8. 6. 2011, čj. 6 As 4/2011-136, ze dne 22. 9. 2011, čj. 6 Ads 14/2011-241, ze dne 29. 8. 2012, čj. 8 As 2/2012-55, nebo usnesení NSS ze dne 28. 4. 2015, č. j. 8 Afs 16/2015-64). Tento názor potvrdil i Ústavní soud v usnesení ze dne 11. 8. 2015, sp. zn. II. ÚS 2083/15. V usnesení ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. II. ÚS 2240/13, pak Ústavní soud uzavřel, že *„není rozhodné, zda původní rozhodnutí správního soudu bylo zrušeno na základě kasační stížnosti podané žalobcem, nebo žalovaným, poněvadž soudní řád správní ve svém ustanovení § 104 odst. 3 vychází toliko z procesní situace, kdy kasační soud v dané věci již rozhodl, rozhodnutí správního soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, přičemž správní soud ve věci opětovně meritorně rozhodl s přiblížením k závaznému právnímu názoru, vyslovenému ve zrušujícím rozhodnutí Nejvyššího správního soudu; lhotejno přitom, který účastník řízení se kasace původního rozhodnutí správního soudu domohl“*.

[17] Judikatura Ústavního soudu a NSS dovedla nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. další výjimky s ohledem na dodržení smyslu a účelu rozhodování NSS. Uvedené ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy NSS výtýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva (blíže viz usnesení rozšířeného senátu čj. 1 As 79/2009-165).

[18] Opakovaná kasační stížnost je přípustná i v případě, kdy krajský soud doplnil po zrušení svého původního rozsudku dokazování, i když nově zjištěné skutečnosti hodnotil v souladu s názorem NSS, vyjádřeným obecně a *obiter dictum* ve zrušujícím rozsudku (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2009, čj. 8 As 25/2009-66, srov. také usnesení rozšířeného senátu čj. 9 Afs 59/2007-56). Obdobně může být podstatně změněn i právní stav, a to změnou či zrušením rozhodného právního předpisu, za situace, která znemožní použít původní právní předpis; podobně i deklarací protiústavnosti předpisu Ústavním soudem (blíže viz usnesení rozšířeného senátu čj. 9 Afs 59/2007-56).

[19] Podle rozšířeného senátu nelze odmítnout jako nepřipustnou ani opakovanou kasační stížnost, je-li jejím argumentačním základem podstatná změna judikatury, a to na úrovni, kterou by byl krajský soud i každý senát NSS povinen akceptovat v novém rozhodnutí - například pokud by o rozhodné právní otázce uvážil jinak Ústavní soud, Evropský soud pro lidská práva nebo Soudní dvůr Evropské unie (blíže viz usnesení rozšířeného senátu čj. 9 Afs 59/2007-56).

[20] Lze shrnout, že přípustnost opětovné kasační stížnosti (včetně stížnosti podané druhým účastníkem řízení) je omezena na důvody, které NSS v souladu se zákonným omezením svého přezkumu dosud v této věci neřešil.

[21] NSS zvážil kasační stížnost z hlediska výše uvedených kritérií přípustnosti a shledal, že stěžovatel v rozsáhlé kasační stížnosti pouze polemizuje se závěry rozšířeného senátu ve věci čj. 10 As 20/2017-49, jakož i předchozího rozsudku NSS v této věci čj. 10 As 221/2016-31, který na něj navázal, ve vztahu k otázce okamžiku podání zápisnice ve smyslu § 37 odst. 4 správního řádu prostřednictvím služby DopisOnline.

[22] Touto otázkou se ale NSS již zabýval v předchozím zrušujícím rozsudku a krajský soud se jeho závazným právním názorem řídil. Námitky stěžovatele a jeho kasační stížnost jsou proto nepřipustné podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

[23] NSS neshledal kasační námitky přípustnými ani z důvodu změny skutkových zjištění, právního stavu či judikatury. K ničemu takovému ve vztahu ke sporné otázce nedošlo. Rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2017, čj. 2 As 330/2016-39, na který poukazuje stěžovatel, byl překonán právě usnesením rozšířeného senátu ze dne 19. 12. 2017, čj. 10 As 20/2017-49.

[24] Posoudil-li kasační soud námitky stěžovatele proti výroku o věci samé jako nepřipustné, jsou podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřipustné i námitky proti výroku o nákladech řízení (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 6. 2010, čj. 7 Afs 1/2007-64, odst. 31 a 34).

[25] NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřipustnost podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

[26] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 a 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Podle § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích, byl-li návrh na zahájení řízení (zde kasační stížnost) před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Proto soud rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku. Podle § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích se soudní poplatek vrací ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým bylo o vrácení rozhodnuto.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. května 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu